

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 19 de juliol del 2016.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIERE i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data vint-i-set de juny del dos mil dotze la representació processal de la societat "C., S.L.U.", va interposar demanda en reclamació de quantitat pel procediment ordinari contra la Sra. A.R.B., sol·licitant que es condemnés a la defenent a abonar a la seva mandant la suma de divuit mil set-cents vint-i-cinc euros amb deu cèntims (18.725,10.-EUROS), import dels treballs que la seva mandant va portar a terme al domicili de la defenent i que aquesta havia deixat pendents de pagament, augmentada dels interessos legals corresponents, més les costes del procediment, incloent-hi els honoraris

d'advocat i procurador d'aquesta part, així com els del perit que hagués intervingut.

II.- Per escrit enregistrat en data dotze de setembre del dos mil dotze la representació processal de la Sra. A.R.B., va contestar a la demanda oposant-se substancialment a la mateixa i argumentant que l'agent havia portat a terme de manera defectuosa els treballs que se li havien encomanat, raó per la qual la seva mandant va haver de encarregar la reparació dels mateixos a altres industrials amb un cost de 24.396,46 euros, de tal manera que, efectuada la oportuna compensació, la reclamació efectuada de contrari sols podia prosperar molt parcialment, és a dir únicament a raó de la suma de mil dos-cents quaranta-nou euros amb deu cèntims (1.249,10.- EUROS). Mitjançant reconvenció, la representació processal de la Sra. A.R.B. reclamava igualment a l'adversa el perjudici sofert per la seva patrocinada arran de la situació provocada per l'actuació de la defenent reconvencional, xifrant-lo en la suma global de tretze mil quatre-cents setanta-dos euros amb seixanta-tres cèntims (13.472,63.- EUROS), raó per la qual sol·licitava que es dictés Sentència en el sentit exposat, amb imposició a l'adversa de les costes processals d'aquesta instància.

III.- En data vint-i-vuit de novembre del dos mil dotze la representació processal de la mercantil "C., S.L.U." contestà a la demanda reconvencional amb oposició a la mateixa i alhora replicà i el dia vint de febrer del dos mil tretze s'evacuà el tràmit de duplica, procedint després les parts a la proposició i pràctica de la prova amb el resultat que obra a les actuacions. Havent formulat els litigants escrits de conclusions el proppassat dia nou de setembre, quedant aleshores els autes per sentència.

IV.- La Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 16 de setembre del 2015 va decidir estimar parcialment la demanda principal així com la reconvenció, i una volta practicades aquelles compensacions econòmiques descrites anteriorment, condemnar a la mercantil "C., S.L.U." a pagar a la Sra. A.R.B. la suma de dos-cents quaranta-tres euros amb

seixanta-vuit cèntims (243,68.- EUROS), sense que hi hagués lloc a interessos legals, ni a efectuar especial condemna en costes d'aquesta instància a cap dels litigants.

V.- Contra l'anterior resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal de la societat "C. SLU" i, en virtut dels arguments que exposa en les seves conclusions, demana la seva revocació, estimant íntegrament la seva demanda i condemnant a la Sra. A.R.B. a satisfer a la seva mandant la suma de 18.725,10 euros en concepte de principal, mes interessos i costes i desestimant també íntegrament la reconvenició plantejada per l'adversa i condemnant-la al pagament de les costes generades per la seva demanda.

VI.- Contra la mateixa resolució formula igualment recurs la representació processal de la Sra. A.R.B. i, d'acord amb els arguments que exposa, sol·licita la seva revocació en el sentit de condemnar a la societat "C. SLU" a satisfer a la seva mandant l'import de 2.802,08 euros (prèvia compensació del total de 11.081,26 euros que li són deguts la suma de 8.279 concedida a la contrapart), juntament amb els interessos legals de dita quantitat més les costes del procediment.

Ha actuat com a magistrat ponent la M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI

FONAMENTS DE DRET

I.- No és objecte de debat en les presents actuacions que durant els mesos de abril, maig i juny de l'any 2009 la societat "C. SLU" va portar a terme una sèrie de treballs a l'apartament radicat a la planta x., porta x., de l'edifici situat al carrer Prat de la Creu, xx d'Andorra la Vella propietat de la Sra. A.R.B., raó per la qual la primera va presentar a la segona una factura per import de 58.449 euros, de les quals la Sra. A.R.B. va abonar 40.000 euros, quedant pendents altres 18.449 euros, encara que posteriorment es

van portar a terme altres treballs en el seu benefici que van suposar que el deute augmentés en 276,10 euros més. No es discuteix tampoc que la Sra. A.R.B. no va abonar el deute pendent al·legant defectes en l'execució dels treballs realitzats per la societat "C. SLU", raó per la qual aquesta va presentar la demanda que dóna origen al present procediment reclamant que es condemnés a la citada senyora al pagament de la suma de 18.725,10 euros en concepte de principal, més els interessos legals meritats per la citada quantitat a comptar de la data de la contesta a la demanda, més la totalitat de les costes judicials.

La representació processal de la Sra. A.R.B. va contestar a la demanda oposant-se a la mateixa pels arguments que exposava i sol·licitant que es condemnés a la seva mandant a abonar exclusivament la suma de 1.249,10 euros i formulant alhora demanda reconvençional reclamant a la societat agent la suma de 13.472,63 euros, juntament amb els interessos legals de dita suma, l'import de les despeses que portessin causa del deficient compliment de les seves obligacions per part de la demandada reconvençional i que hagués assumit la seva mandant, més les costes del procediment.

La Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 16 de setembre del 2015 va estimar parcialment tant la demanda com la reconvenció i contra aquesta decisió s'alcen tant la societat "C. SLU" com la Sra. A.R.B.

II.- Com a primer motiu del seu recurs, la representació processal de la societat "C. SLU" argumenta que en la Sentència d'instància es valora incorrectament les testificals dels Srs. A.M.S. i V.B.P., així com el contingut del seu informe de data 7 de novembre del 2011 i el peritatge judicial de "P.". En aquest sentit, manifesta que de la primera de les citades testificals es dedueix que la disconformitat de la Sra. A.R.B. respecte de les obres portades a terme per la seva mandant radicava en exclusiva en la col·locació de les rajoles al terra del menjador del seu apartament, que presentaven desnivells

entre elles i, més que en la mala execució d'algun dels treballs duts a terme per ella, en el desacord entre les parts pel que feia a les instruccions i decisions preses durant el decurs de les obres. En relació a la testifical i l'informe del Sr. V.B.P., afirma que es va portar a terme un any després del dictamen del Sr. A.M.S. i dos anys després de l'acabament de les obres i quan altres empreses ja havien efectuat altres treballs al citat apartament, de tal manera que no reflecteix l'estat de l'habitatge en el moment en què finalitzaren les obres que va efectuar la seva mandant i que del mateix es dedueix igualment que la disconformitat de la Sra. A.R.B. no radicava en una incorrecta o deficient realització dels treballs que li havia encomanat a la seva mandant, sinó en un desacord pel que feia a les instruccions que havien estat donades i que no havien estat seguides per l'empresa constructora. Finalment, del tercer dels citats peritatges no es dedueix que els treballs s'haguessin portat a terme incorrectament, ja que, si havien existit defectes, aquests ja estaven reparats i, per tant, el perit manifesta que no els podia valorar.

Tenint en compte aquestes manifestacions, la recurrent defensa que les rajoles que va instal·lar en l'apartament propietat de la defenent van ser escollides per ella i col·locades d'acord amb les seves instruccions, com posen de relleu els testimonis que van ser cridats a les actuacions i que els desnivell existent entre les peces de gres del paviment no era degut a una deficient col·locació, sinó a la naturalesa del producte escollit i que si la Sra. A.R.B. va encarregar uns determinats treballs a altres empreses no va ser perquè els que va realitzar la seva mandant fossin deficientes, sinó perquè va voler que les obres es fessin d'una manera diferent a com va indicar inicialment, raó per la qual considera que cal estimar íntegrament la demanda formulada per ella i desestimar també íntegrament la demanda reconvençional plantejada per l'adversa.

III.- Per tal de donar resposta als arguments de la recurrent, cal destacar que la representació processal de la Sra. A.R.B. manifesta al contestar a la demanda que les obres efectuades de manera deficient per

l'agent van consistir en el subministrament i col·locació de gres en el terra amb ciment cola F., subministrament i col·locació del sòcol en el terra amb ciment cola F., part de la nova instal·lació d'aigua freda, calenta amb tub multicapa, desaigües i calefacció, subministrament i col·locació de bastiment amb porta corredissa vista i tapajunts envernissat, adaptació de l'enllumenament i endolls en cuina, banys i zona de portes corredisses, subministrament i col·locació d'una finestra d'alumini amb trencament de pont tèrmic de mides 780x2330 i caixa de persiana, subministrament i col·locació d'una finestra d'alumini amb trencament de pont tèrmic de mides 1500x200, part de la instal·lació de calefacció de nou amb tubs multicapa 16-20 i funda corresponent, distribuïts en 5 unitats de radiador fins caldera i els referents a ajudes de paleta a calefactor per fer regates, tancar materials, carregar runes al camió i transport a l'abocador, la reparació dels quals va tenir un cost de 17.476 euros, defectes i cost de reparació que constata el perit Sr. V.B.P. en el seu informe (foli 58 i concretament el 73).

La recurrent argumenta que el dit informe es va efectuar dos anys després de finalitzades les obres i quan altres empreses havien efectuat treballs al citat apartament, però les fotografies que consten al citat informe mostren els defectes que s'observaven a l'habitatge en el moment de realitzar-lo i de la factura que consta al foli 33 de les actuacions es dedueix que els treballs que recull el dit informe i que es mostren a les fotografies que l'acompanyen els va realitzar la recurrent i no pas altres empreses que poguessin haver intervingut posteriorment.

Pel que fa a l'informe del Sr. A.M.S. (foli 121), contractat per la Sra. A.R.B. per fer el seguiment de les obres, i a les seves declaracions (foli 583 en relació al 226), cal destacar que en el primer el citat arquitecte manifesta que les parts discrepaven sobre les instruccions donades per la propietària de l'apartament i que no va poder esbrinar què havia passat, mentre que en les segones afirma que la disconformitat de la Sra. A.R.B. no era deguda a una incorrecta o deficient realització de les obres, sinó a un desacord sobre les instruccions que havien estat donades, ja que la propietària del pis no estava

d'acord amb les rajoles que havien estat col·locades a trencajunts en el menjador del seu apartament i que, al seu criteri, els desnivells observats no eren deguts a una deficient execució dels treballs, sinó a les característiques de les rajoles i al fet d'haver-les col·locat a "os", afegint que en cas d'haver-les col·locat amb més separació no s'apreciarien aquests desnivells, sense fer referència a cap defecte més.

En aquestes circumstàncies, la recurrent argumenta que en el citat apartament no es detectaven altres defectes que els del paviment del menjador perquè el Sr. A.M.S., que havia de controlar l'execució de tota l'obra, no fa menció d'altres deficiències. No obstant, el fet que el citat senyor no faci referència a altres defectes no exclou la seva existència, ja que sols se li pregunta respecte del citat paviment i els defectes que es derivaven de les obres efectuades per l'agent es constaten a l'informe signat pel Sr. V.B.P. i a les fotografies que l'acompanyen i especialment a les que consten a l'acta de presència notarial de 14 de juny del 2010 (foli 145 i ss). D'altra banda, el mateix es pot dir de les manifestacions del Sr. J.M.M.R. (foli 593 en relació al 239) perquè si ell no va observar altres defectes que els del paviment va ser perquè ell treballava per "M." que va ser l'empresa que va subministrar les rajoles i, per tant els seus coneixements i observacions sols es podien referir a elles.

Pel que fa al paviment instal·lat al menjador, cal acceptar que aquest va ser escollit per la Sra. A.R.B., com ella mateixa reconeix en la seva confessió en judici (foli 308 en relació al 222) i com manifesten el Srs. J.M.M.R. (foli 593 en relació al 239) i J.D.O.C. (foli 595 en relació al 241). No obstant, cal entendre que la causa dels desnivells que es detecten en les fotografies que acompanyen a l'informe del Sr. V.B.P. i a l'acta de presència notarial aportat al foli 143, no era la qualitat o les característiques del citat paviment, o no sols aquestes, ja que en l'informe de Z. que consta al foli 129 de les actuacions i es ratifica en data 10 de juny del 2013 (foli 277) en resposta a la sol·licitud de determinació de la planeïtat del mateix s'informa que el paviment instal·lat compleix els paràmetres definits a la normativa UNE

EN ISO10545-2 i s'ajusta totalment a la mateixa, sinó la seva col·locació. En aquest sentit, cal destacar que el mateix Sr. A.M.S. afirma al respondre a la pregunta novena del foli 583 manifesta que els desnivells observats es deuen al fet que les mateixes s'havien col·locat a "os" afegint que, en cas d'haver-les col·locat amb més separació, no s'apreciarien aquests desnivells i el mateix manifesta el Sr. V.B.P. en les seves declaracions foli 589 en relació al 229 quan respon que és cert que els desnivells eren deguts a les característiques de les rajoles així, com el fet d'haver-les col·locat a trencajunts i en les seves declaracions al respondre a les preguntes de la defenent (foli 586 en relació al 261) manifesta que els desnivells responen a la naturalesa del producte, si bé és cert que en algun cas concret i puntual pot correspondre a un defecte de col·locació, raó per la qual s'ha de considerar que tots dos perits entenen que hi pot haver un defecte de col·locació . Finalment en l'informe encarregat per l'Hble. Batlle a "P." (foli 419) es destaca que els defectes de planeïtat del paviment descrits a l'informe elaborat pel Sr. V.B.P. i els que s'observen a les fotografies de l'acta de presència notarial "només són compatibles amb una defectuosa col·locació", de tal manera que exclou qualsevol altre causa.

Ateses aquestes manifestacions, aquesta Sala arriba a la conclusió que, ateses les característiques de les rajoles, aquestes s'havien de col·locar de una manera determinada i que en aquest cas no ho es va fer així i entenem que el decidir la manera com calia col·locar unes rajoles d'acord amb les seves característiques és una qüestió tècnica, que no podia decidir la Sra. A.R.B. i que, fins i tot si ho va fer, no s'hauria d'haver atès el seu criteri, ja que un professional no pot portar a terme una actuació que sap que conduirà a un resultat incorrecte, ni fins i tot pot aconsellar, o permetre la compra d'unues rajoles que no es podran instal·lar correctament i si ho fa ha de deixar constància clara que aquesta és la voluntat de la persona que ha encarregat l'obra, cosa que l'agent no va portar a terme, raons totes elles que porten a desestimar aquest motiu del recurs.

IV.- Subsidiàriament, la recurrent sol·licita que es resti de la seva demanda exclusivament el cost dels treballs relacionats amb la col·locació al

terra del menjador de les rajoles afectades que s'hauria de quantificar en període d'execució de Sentència i que s'aprecii la demanda reconvençional formulada contra ella exclusivament pel que fa a la quantia que resultés acreditada en aquest període una volta calculat el cost de substituir únicament les rajoles afectades del terra del menjador de l'apartament, sense contemplar el supòsit de que s'hagués de canviar tot el paviment de l'habitatge.

Malgrat els arguments de la recurrent, aquest criteri no es pot compartir, ja que, fins i tot si el nombre de les rajoles mal col·locades no era substancial, circumstància que no queda clara als peritatges aportats a les actuacions i que la recurrent no intenta clarificar, el canvi parcial d'un paviment no permet obtenir un resultat correcte, ja que les peces d'una nova remesa mai són exactament del mateix color que l'anterior i, per tant, les zones canviades es diferencien de les primitives.

V.- Argumenta igualment la recurrent que no és procedent condemnar a la seva mandant a satisfer a la Sra. A.R.B. la quantia de 2.253,70 euros corresponent a la factura presentada per l'empresa "E." en data 16 de juny del 2011, ja que ella la va impugnar al seu escrit de rèplica i que aquest cost està inclòs per l'empresa "P." en el seu informe pericial, de tal manera que el fet d'estimar la pretensió de la defenent de que se la indemnitzi amb aquesta quantitat suposaria que la seva mandant fos condemnada dos vegades pel mateix concepte i aquest motiu s'ha d'estimar.

En efecte, en primer lloc entenem que aquest import ha estat impugnat per la demandada reconvençional que rebutja globalment la reconvençió formulada per l'adversa, sol·licita l'estimació íntegra de la seva demanda i s'oposa a la necessitat dels treballs efectuats per l'empresa "E.". En segon lloc, l'informe pericial elaborat per "P." inclou en el seu recull de les diferents factures aportades per la Sra. A.R.B., per un total de 24.396,46 euros, els 2.253,70 euros dels treballs d'instal·lacions d'electricitat efectuats per "E." (folis 429 i 434), d'aquest total facturat es resten les obres que el pèrit considera de millora (10.441,14 euros), fent un total de 13.995,32 euros referit

a reparacions, d'aquests es resta l'import reclamat per treballs sense resultat satisfactori (és a dir 10.445,92 euros més) i queda un perjudici de 3.509,40 euros, que és l'import que la Sentència objecte del present recurs reconeix a la Sra. A.R.B. No obstant, la citada Sentència afegeix a aquesta suma la de 2.253,70 euros més, corresponent a la factura de "E." que ja s'havia inclòs al calcular el perjudici patit per la defenent, de tal manera que la citada quantitat es considera efectivament com a perjudici dues vegades.

VI.- La recurrent s'oposa igualment a la decisió de la Sentència d'instància de condemnar-la a abonar les despeses d'allotjament de la Sra. A.R.B. en quan ella no ha portat a terme les obres que se li van encarregar de manera defectuosa i en quan era suficient, en tot cas, enderrocar la part del paviment que presentava desnivells.

No obstant, per un cantó i com hem posat de relleu, quan un paviment presenta irregularitats la reparació parcial no acostuma a ser possible, ni ofereix resultats òptims i, en tot cas, fins i tot una reparació parcial del paviment impedeix que la persona que viu a l'habitatge ho segueixi fent mentre duren les obres, raó per la qual s'ha de desestimar aquest motiu del recurs.

Pel que fa a l'argument de que no procedeix condemnar a la seva mandant a abonar l'import dels honoraris corresponents a l'acta notarial, tampoc aquest motiu es pot estimar en quan aquest ha estat útil i oportú per tal de constatar de manera fefaent l'estat del paviment.

VII.- En estimar-se parcialment el recurs no procedeix fer especial pronunciament pel que fa a les costes de la instància, atès que l'estimació de la demanda no ha estat substancial, ni tampoc les d'aquesta alçada de conformitat amb la facultat que atorga als Tribunals el capítol X de la Novel·la 82.

VIII.- Contra la mateixa resolució formula igualment recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. A.R.B. argumentant en primer lloc que, en contra del que decideix la Sentència d'instància, és precís condemnar a l'adversa a abonar-li el cost dels informes elaborats pels Srs. A.M.S., "Z." i V.B.P. amb un cost total de 2.558,40 euros i aquest motiu s'ha d'estimar afegint aquest import a la suma que la recurrent pot reclamar a "C. SLU".

La Sentència objecte del present recurs desestima aquesta petició considerant que es tracta d'informes pericials interessats unilateralment i extrajudicialment. No obstant, cal tenir en compte, en primer lloc, que es tracta d'informes que han estat d'utilitat per resoldre el present litigi, com es deriva del fet que han estat citats i combatuts per les parts en el curs del procediment i el del Sr. V.B.P. serveix de base per realitzar l'informe encarregat per l'Hble. Batlle a "P.", el tècnic de la qual visita les obres amb el citat arquitecte (foli 319). En segon lloc, que si bé la defenent reconvençional no va intervenir en la seva elaboració, sí que en va tenir coneixement, com es dedueix de l'informe elaborat pel Sr. A.M.S. que consta al foli 121 de les actuacions, ja que en ell es fa menció de la reunió que va tenir lloc el dia 19 de maig del 2010 per tal de resoldre el contenciós existent entre les parts i arribar a un acord extrajudicial, en la què van participar representants de totes les parts i en la què es va fer referència al peritatge de "Z.", raó per la qual la defenent reconvençional hauria pogut demanar precisions al perit.

IX.- En estimar-se parcialment el recurs, però no substancialment la demanda, procedeix mantenir la no imposició de costes de la instància, sense fer tampoc especial pronunciament sobre les d'aquesta alçada de conformitat amb la facultat que atorga als Tribunals el capítol X de la Novel·la 82.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR PARCIALMENT el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal de la societat C. SLU contra la Sentència dictada per l'Hble. Tribunal de Batlles en data 16 de setembre del 2015, reduint de la suma que aquesta sentència l'obliga a pagar a la Sra. A.R.B. en l'import de 2.253,70 euros.

ESTIMAR el recurs d'apel·lació plantejat per la representació processal de la Sra. A.R.B. contra la mateixa resolució, augmentant la suma que la Sentència d'instància obliga a pagar-li a la societat C. SLU en 2.558,40 euros, sense que hi hagi lloc a interessos legals.

REVOCAR PARCIALMENT la Sentència objecte del present recurs en quan, efectuades les corresponents compensacions entre l'import a que es condemna a la societat C. SLU (8.827,56 euros) i el de 8.279,18 que se li reconeix tenir dret a cobrar la citada societat, resulta la suma de 548,38 euros, raó per la qual es condemna a la societat C. SLU a pagar a la Sra. A.R.B. aquest darrer import.

CONFIRMAR la citada resolució en tots els demés punts i sense fer especial pronunciament pel que fa a les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-